

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

261

Vragen van de leden **Sjoerdsma** (D66), **Brekelmans** (VVD), **Agnes Mulder** (CDA), **De Roon** (PVV), **Kuzu** (DENK), **Van der Lee** (GroenLinks) en **Piri** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het feit dat Taiwan graag waarnemend lid wil worden van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO)* (ingezonden 15 september 2022).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 11 oktober 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat Taiwan graag waarnemend lid wil worden van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO)?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met het feit dat het in de Raad van de ICAO staande praktijk is om relevante internationale organisaties, waarnemers en andere partijen uit te nodigen die van toegevoegde waarde zijn voor het verder ontwikkelen van veilige internationale luchtvaart?²

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Bent u bekend met het feit dat Taipei Taoyuan luchthaven in 2020 op de vierde plek stond qua drukste luchthavens voor cargo luchtvaart wereldwijd en in 2019, voor de pandemie, 72 miljoen reizigers bediende?³

¹ Institute of Diplomacy and International Affairs of the Republic of China (Taiwan), «International support for Taiwan's ICAO participation gains momentum in face of China's obstruction» (https://subsite.mofa.gov.tw/enidia/News_Content.aspx?n=C75A4BF1F464785E&sms=89F2D70A41678F4B&s=E08A285868020AC3)

² ICAO, «Organizations able to be invited to ICAO Meetings» (<https://www.icao.int/about-icao/pages/invited-organizations.aspx>)

³ Airports Council International, 11 april 2022, «The top 10 busiest airports in the world revealed» (<https://aci.aero/2022/04/11/the-top-10-busiest-airports-in-the-world-revealed/>)

Antwoord 3

Ja. Deze luchthaven bediende 48 miljoen passagiers in 2019 en staat de afgelopen jaren consequent op plek 7 of 8 van de drukste luchthavens wereldwijd voor vrachtluchtvaart.

Vraag 4

Bent u het eens dat het bevorderlijk zou zijn voor de veiligheid van de burgerluchtvaart wanneer Taiwan een-op-een aangesloten zou zijn op de regelgeving, richtlijnen en systemen van de ICAO?

Antwoord 4

Ja. De International Civil Aviation Organization (ICAO) speelt een belangrijke rol bij het bevorderen van de veiligheid van de internationale burgerluchtvaart. In dat licht, is het van belang dat Taiwan de noodzakelijke informatie over ICAO-regelgeving rechtstreeks kan verkrijgen.

Vraag 5

Bent u het eens dat de steeds vaker voorkomende Chinese militaire oefeningen binnen het Taiwanese luchtruim een veiligheidsrisico met zich meedragen aangezien deze geregeld zeer kort voor aanvang worden aangekondigd door de Chinese regering? Zo ja, bent u het eens dat dit veiligheidsrisico geldt voor alle reizigers die naar of via Taipei vliegen? Bent u bereid de Chinese Minister verantwoordelijk voor luchtvaart hierop aan te spreken?

Antwoord 5

Het kabinet is bezorgd dat met de Chinese militaire oefeningen rondom Taiwan het risico op mogelijke ongelukken en misverstanden toeneemt. De Minister-President heeft op 23 augustus jl. in een gesprek met zijn Chinese ambtsgenoot Li Keqiang zijn zorgen overgebracht, opgeroepen geen unilaterale acties te ondernemen die de status quo mogelijk kunnen aantasten en af te zien van escalerende acties. Ten aanzien van de situatie rondom China en Taiwan, deze wordt door de leden van de expertgroep «deling dreigingsinformatie» gemonitord en relevante informatie wordt gedeeld. Deze expertgroep is ingesteld onder het convenant voor het delen van dreigingsinformatie dat in 2016 is afgesloten met de overheidsdiensten en de luchtvaartmaatschappijen, mede naar aanleiding van de crash van vlucht MH17. Bij brief van 26 november 2021 is uw Kamer geïnformeerd over de inspanningen van het Kabinet betreffende het beheersen van risico's die gepaard gaan met het vliegen over en nabij (potentiële) conflictgebieden.⁴

Vraag 6

Bent u het eens dat Taiwanese deelname aan het ICAO de risico's voor reizigers kan verminderen doordat het de communicatie en controle tussen het Taiwanese *Civil Aeronautics Administration* en de ICAO beter op elkaar afstemt?

Antwoord 6

In de praktijk verkrijgt Taiwan informatie over ICAO regelgeving via indirecte kanalen. Gezien de rol die ICAO speelt bij het bevorderen van de veiligheid van de burgerluchtvaart zou het wenselijk zijn dat Taiwan de noodzakelijke informatie over ICAO-regelgeving ook rechtstreeks kan verkrijgen.

Vraag 7

Herinnert u zich dat de Taiwanese luchtvaartautoriteit, *Civil Aeronautics Administration (CAA)*, in 2013 officieel is uitgenodigd door Mr. Roberto Kobeh González, toenmalig president van de Raad van de ICAO en destijds geparticipeerd heeft in de 38e assemblee van de Raad van de ICAO?

Antwoord 7

Ja. De President van de Raad van ICAO heeft in 2013 op verzoek van China de Taiwanese CAA uitgenodigd om als speciale gast deel te nemen aan de 38e zitting van de ICAO Algemene Vergadering. Nederland heeft destijds bij

⁴ Kamerstuk 24 804, nr. 186.

Taiwan per brief deze uitnodiging verwelkomt en zijn steun kenbaar gemaakt voor praktische deelname van Taiwan aan deze vergadering.⁵

Vraag 8

Bent u bekend met het feit dat vele landen, waaronder de Verenigde Staten, steun hebben uitgesproken voor Taiwanese deelname aan de Raad van de ICAO?⁶

Antwoord 8

Ja.

Vraag 9 en 10

Bent u het eens dat Taiwan kwalificeert onder de door het ICAO opgestelde definitie van waarnemer?⁷

Klopt het dat in de *Rules of Procedure for the Council of the ICAO* waarnemers kunnen worden uitgenodigd door de Raad onder regel 32A?⁸

Antwoord 9 en 10

Regel 32(a) van de *Rules of Procedure for the Council of the ICAO* voorziet in de mogelijkheid om staten, internationale organisaties en andere partijen (*other body*) als waarnemer toe te laten tot vergaderingen van de Raad. Ook Taiwan zou op grond van die regel in principe kunnen worden uitgenodigd als *other body* waarnemer, mits ook China daarmee instemt.

Regel 5 van de *Standing Rules of Procedure of the Assembly of the ICAO* bepaalt dat alleen staten en internationale organisaties als waarnemer kunnen deelnemen aan de Algemene Vergadering van de ICAO. Taiwan wordt door Nederland en de meeste andere staten in de wereld niet als staat beschouwd en kan daarom in principe niet als waarnemer aan deze vergaderingen deelnemen.

Vraag 11

Bent u bereid om samen met gelijkgestemde landen te pleiten voor het toelaten van Taiwan als waarnemer bij de ICAO en Taiwan uit te nodigen voor de 41e zitting van de ICAO die plaatsvindt van 27 september tot 7 oktober a.s.? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Het kabinet is voorstander van betekenisvolle deelname van Taiwan aan internationale bijeenkomsten waar dit in het belang is van de internationale gemeenschap, bijvoorbeeld op het gebied van volksgezondheid, internationale criminaliteitsbestrijding en veiligheid van de burgerluchtvaart. Nederland coördineert deze inzet met gelijkgestemde landen, met inachtneming van het Nederlandse één-Chinabeleid.

Conform de antwoorden op vragen 7, 9 en 10, kan Taiwan in principe niet als waarnemer worden uitgenodigd bij de ICAO Algemene Vergadering. De President van de ICAO Raad kan Taiwan wel als speciale gast uitnodigen. Voor de 41ste zitting van de Algemene Vergadering in Montréal heeft de President hiervan afgezien.

⁵ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 243

⁶ Voice of America, 22 september 2016, «US Supports Taiwan's Participation in International Civil Aviation Organization» (<https://www.voanews.com/a/us-support-taiwan-international-civil-aviation-organization/3521369.html>)

⁷ ICAO, 2014, Doc 7559/10 «Rules of Procedure for the Council», p. 1: «Observer – means a person representing a Contracting State not represented on the Council, a non-Contracting State, an international organization or other body, designated and authorized by his State or organization to participate in one or more of the meetings of the Council without the right to vote or to move or second motions or amendments, under such further conditions as the Council may determine and holding credentials as evidence of his appointment.» (<http://www.icscc.org.cn/upload/file/20190102/Doc.7559-EN%20Rules%20of%20Procedure%20for%20the%20Council.pdf>)

⁸ ICAO, 2014, Doc 7559/10 «Rules of Procedure for the Council», Rule 32.A «The Council may invite non-Contracting States and international organizations or other bodies to be represented at any of its meetings by one or more Observers.» (<http://www.icscc.org.cn/upload/file/20190102/Doc.7559-EN%20Rules%20of%20Procedure%20for%20the%20Council.pdf>)

Vraag 12

Kunt u deze vragen gezien het tijdspad met enige spoed en afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 12

Ja, waarbij echter vragen 9 en 10 enkel in samenhang volledig konden worden beantwoord.